

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
01.04.2019.- 05.04.2019.

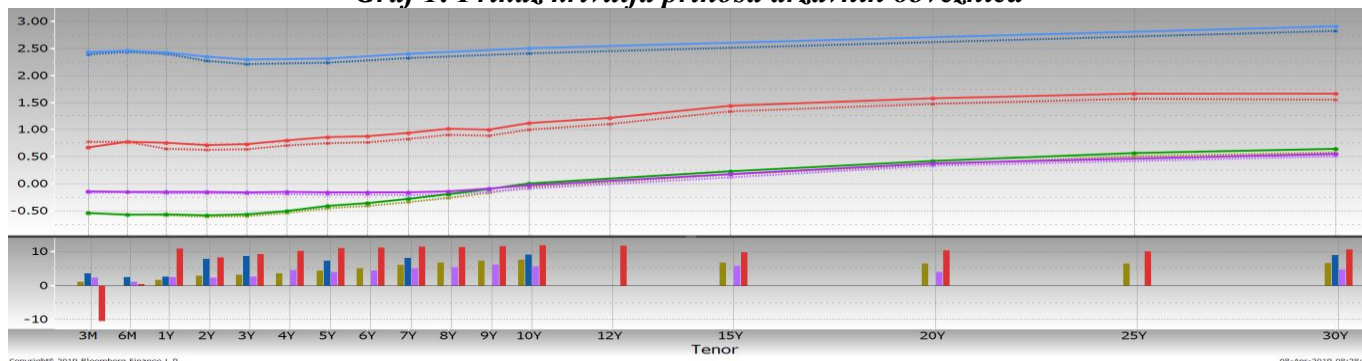
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	29.3.19		5.4.19		29.3.19		5.4.19		29.3.19		5.4.19		29.3.19		5.4.19	
2 godine	-0,60	-	-0,57	↗	2,26	-	2,34	↗	0,64	-	0,72	↗	-0,17	-	-0,15	↗
5 godina	-0,45	-	-0,41	↗	2,23	-	2,31	↗	0,76	-	0,86	↗	-0,20	-	-0,15	↗
10 godina	-0,07	-	0,01	↗	2,41	-	2,50	↗	1,00	-	1,12	↗	-0,08	-	-0,03	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	29.3.19	-	5.4.19	
3 mjeseca	-0,525	-	-0,514	↗
6 mjeseci	-0,572	-	-0,573	↘
1 godina	-0,554	-	-0,527	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 05.04.2019. godine (pune linije) i 29.03.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

Svjetska trgovinska organizacija (WTO) protekle sedmice je objavila da je trgovina na globalnom nivou zabilježila smanjenje za 0,3% u četvrtom kvartalu 2018. godine, te da će prema aktuelnim prognozama rasti ove godine za 2,6%, što je sporije od rasta od 3,0% zabilježenog u 2018. godini i ispod prethodne prognoze od 3,7%. WTO je navela da su faktori koji su uticali na trgovinu: nove tarife, slabiji privredni rast, nestabilnost finansijskih tržišta i oštriji monetarni uslovi u razvijenim zemljama.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su na sedmičnom nivou povećani između 3,5 i skoro 8 baznih poena, pri čemu je najveći rast zabilježen kod obveznica dužeg roka dospeljeća. Prinosi italijanskih obveznica kraćeg i srednjeg roka dospeljeća su u ovom periodu blago povećani za 1-2 bazna poena, dok su prinosi obveznica dužeg roka dospeljeća smanjeni za 1 bazni poen. Tržište je pozitivno reagovalo na finalne podatke PMI indeksa eurozone koji su bili nešto iznad očekivanja, a koji su objavljeni sredinom protekle sedmice.

U godišnjem izvještaju ECB-a, predsjednik Draghi je upozorio na postojanost neizvjesnosti te istakao kako postoji stalna potreba za podsticanjem inflacije, dok je potpredsjednik de Guindos izjavio da će slabiji trend rasta povećati pritiske na inflatorna kretanja. Član UV ECB Villeroy de Galhau je izjavio da će ECB zadržati aktuelnu monetarnu politiku koliko god bude potrebno te da bi naredne korake vezane za

istu mogla prilagoditi ukoliko ekonomska situacija bude to zahtijevala. Takođe, de Galhau je istakao da će nepostizanje dogovora o Brexitu rezultirati znatnim tržišnim turbulencijama. Iako su tokom debate o efektima negativnih kamatnih stopa na sjednici u martu pojedini kreatori monetarne politike ECB-a izrazili zabrinutost zbog negativnih efekata koje bi moglo imati produžavanje perioda negativnih kamatnih stopa, uključujući dobit banaka i finansijsku stabilnost, odlučeno je da povećanje referentne kamatne stope bude odgođeno za narednu godinu, a predsjednik Draghi je istakao da će ECB razmotriti sve načine za ublažavanje negativnih efekata.

Istraživanje Reutersa je pokazalo da ekonomisti očekuju da će ECB odgoditi povećanje kamatnih stopa dalje tokom naredne godine, kasnije nego što se prije očekivalo, a što je rezultat slabijih prognoza privrednog rasta i inflacije. Navedeno istraživanje je pokazalo da se prvo povećanje kamatne stope na depozite banaka (eng. deposit facility) od 10 baznih poena (trenutno -0,40%) očekuje u trećem kvartalu 2020. godine (ranije očekivano da će se to desiti u drugom kvartalu), s tim da su prognoze inflacije i dalje ostale ispod ciljanog nivoa ECB-a od oko 2%, najmanje tokom naredne 3 godine (1,4% u 2019, 1,5% u 2020. i 1,6% u 2021. godini). Prosječne prognoze rasta GDP-a eurozone ovog istraživanja su da će do kraja sljedeće godine kvartalni rast iznositi između 0,2% i 0,4% svakog kvartala, što je blago slabije u odnosu na prošlomjesečna očekivanja, dok jedan ispitanik očekuje kontrakciju privrede sljedeće godine. Ipak, preko 65% ispitanika je saopštilo da su uvjereni da će doći do značajnog oporavka ekonomije eurozone u odnosu na sadašnje usporenje. Prosječna vjerovatnoća recesije u eurozoni je nepromijenjena u odnosu na prethodna istraživanja, te iznosi 20% tokom narednih 12 mjeseci, odnosno 30% tokom naredne 2 godine.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	MAR	1,5%	1,4%	1,5%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	MAR	0,9%	0,8%	1,0%
3.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	FEB	3,1%	3,0%	2,9%
4.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	MAR	51,3	51,6	51,9
5.	Maloprodaja – EZ (G/G)	FEB	2,3%	2,8%	2,2%
6.	Stopa inflacije – Holandija	MAR	2,9%	2,9%	2,6%
7.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	FEB	-3,1%	-8,4%	-3,6%
8.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	FEB	-1,4%	-0,4%	-2,7%
9.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	FEB	-0,1%	-0,3%	2,7%
10.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	FEB	-	0,8%	-8,8%
11.	Odnos deficita i GDP-a – Italija	IV kvartal	-	2,1%	2,2%
12.	Stopa nezaposlenosti – EZ	FEB	7,8%	7,8%	7,8%
13.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	FEB	10,5%	10,7%	10,5%
14.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	FEB	-	5,7%	5,8%
15.	Stopa nezaposlenosti – Irska	FEB	-	5,4%	5,6%
16.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	MAR	-28,0	-34,0	3,3

SAD

Protekla sedmica u SAD je bila u svjetlu trgovinskih pregovora s Kinom. Naime, ekonomski savjetnik Bijele kuće Kudlow je izjavio da trgovinski pregovori između SAD i Kine teku u dobrom smjeru. S druge strane, pojedini izvori navode da bi ovim sporazumom Kina imala rok do 2025. godine da ispuni obaveze vezane za kupovinu robe te da dopusti američkim kompanijama da imaju potpuno vlasništvo nad kompanijama u toj zemlji. Krajem sedmice predsjednik Trump je izjavio da su SAD i Kina blizu postizanja trgovinskog sporazuma, koji bi se mogao realizovati u narednih mjesec dana.

Kada je pitanju monetarna politika, predsjednik SAD je izjavio da bi Fed trebalo da smanji kamatne stope te je istakao da je broj novih radnih mjesta pokazao da je privreda dobro funkcionisala, ali da su akcije Feda istu znatno usporile. Naime, Fed je prošle godine povećao kamatne stope četiri puta, a Trump je bio glasan i oštar kritičar povećanja istih. U međuvremenu, nakon komentara ekonomiste Moora (za kojeg se očekuje da će biti imenovan od strane predsjednika Trumpa na jedno od dva upražnjena mjesta u FOMC-u) koji je izjavio za NYT da bi favorizovao smanjenje referentne kamatne stope za čak 0,50%,

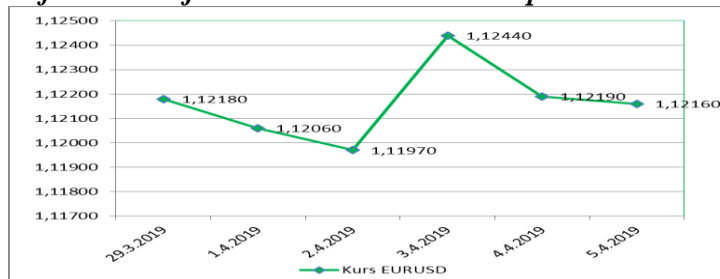
predsjednik Feda iz Filadelfije Harker je istakao da smanjenje referentne kamatne stope nije nemoguće, ali da ga ne očekuje u ovoj ili u sljedećoj godini.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno	Prethodni
				stanje	period
1.	Stopa nezaposlenosti	MAR	3,8%	3,8%	3,8%
2.	Nefarmerski sektor	MAR	177.000	196.000	33.000
3.	Privatni sektor	MAR	177.000	182.000	28.000
4.	Prerađivački sektor	MAR	12.000	4.000	21.000
5.	Maloprodaja (M/M)	FEB	0,2%	-0,2%	0,7%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	30. MAR	215.000	202.000	212.000
7.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	31. MAR	-	58,9	60,0
8.	Zarade zaposlenih (G/G)	FEB	3,4%	3,2%	3,4%
9.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	MAR	52,5	52,4	53,0
10.	PMI indeks uslužnog sektora F	MAR	54,8	55,3	56,0
11.	ISM indeks prerađivačkog sektora	FEB	54,5	55,3	54,2
12.	Obim porudžbina trajnih dobara P	FEB	-1,8%	-1,6%	0,1%
13.	Potrošnja građevinskog sektora (M/M)	FEB	-0,2%	1,0%	2,5%

USD je tokom protekle sedmice blago aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD smanjen sa nivoa od 1,1218 na nivo od 1,1216.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Početkom sedmice Parlament Velike Britanije nije uspio da postigne većinu za četiri nova prijedloga za izlazak zemlje iz EU, pojačavajući neizvjesnost oko Brexita u periodu manjem od dvije sedmice, kada je određen definitivni Brexit. Tokom glasanja, koje nije bilo obavezujuće, zakonodavci su razmatrali četiri plana. Plan koji je imao najmanje protivnika bio je onaj koji bi Veliku Britaniju ostavio unutar carinske unije s EU, odnosno koji bi zemlju ostavio u istom carinskom sistemu. Ovaj plan je podržan sa 273 glasa i svega 3 protiv. Neuspjeh u postizanju sporazuma ujedno znači da se Velika Britanija suočava s novim krajnjim rokom za Brexit, bez da je bilo šta riješeno, dok su sve opcije i dalje otvorene. Parlament je do sada tri puta odbio plan Brexita koji je predložila premijerka May, ali ona i dalje razmatra opciju da ponovo pokuša dobiti podršku za ovaj plan. Ona je prošle sedmice održala sastanak svog Kabineta kako bi ponovo analizirala plan.

Premijerka May je tokom sedmice ponudila da zajednički s liderom opozicije Corbynom djeluje na unapređenju sporazuma o Brexitu kako bi se prekinuo zastoj u Brexitu i kako bi se spriječilo da Velika Britanija napusti EU bez sporazuma. Ovim se otvaraju vrata za mekši sporazum o Brexitu, kao i potencijalno zadržavanje Velike Britanije unutar carinske unije s EU.

Donji dom Parlamenta Velike Britanije je glasao sa 313:312 za zakon kojim se sprečava Brexit bez sporazuma te su prisilili premijerku May da zatraži produženje Brexita. Premijerka May i lider opozicije Corbyn su se dogovorili da imenuju pregovaračke timove i da razrade plan za dalje djelovanje, o čemu će se nastaviti diskutovati. U takvim okolnostima, premijerka May se krajem sedmice obratila Briselu i zatražila odlaganje Brexita do 30. juna, ali je istakla da je usmjerena ka tome da se Velika Britanija prije

isključiti iz EU kako ne bi učestvovala u EU izborima. Međutim, Tusk, koji predsjedava EU samitima, je predložio dužu odgodu Brexita u trajanju od jedne godine kako bi se političari u Velikoj Britaniji dogovorili i ratifikovali plan, istakli su zvaničnici EU. Bilo koje produženje bi zahtijevalo jednoglasno odobrenje od strane ostalih 27 članica EU, dok su neke zemlje, posebno Francuska, sugerisale da žele bolje obrazloženje ovog zahtjeva od Londona.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI prerađivački sektor	MAR	51,2	55,1	52,1
2.	PMI građevinski sektor	MAR	49,8	49,7	49,5
3.	PMI uslužni sektor	MAR	50,9	48,9	51,3
4.	Halifax cijene kuća (M/M)	MAR	-2,8%	-1,6%	6,0%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,86064 na nivo od 0,86039, dok je kurs GBPUSD blago povećan sa nivoa od 1,3035 na nivo od 1,3038.

JAPAN

Protekle sedmice su objavljeni rezultati tromjesečnog istraživanja BoJ, koji su pokazali da očekivanja japanskih kompanija o inflatornim kretanjima u narednoj godini stagniraju, čime se naglašava izazov s kojim se suočavaju kreatori monetarne politike, dok nastoje potaknuti rast i cijene usred usporavanja globalne potražnje. Naime, kompanije očekuju da će stopa inflacije u narednoj godini iznositi 0,9% te oko 1,1% u naredne tri godine, što je nepromijenjeno u odnosu na prethodno istraživanje. Takođe, istu stopu inflacije (1,1%) kompanije očekuju i u narednih pet godina, što je blago revidirano naniže s prethodno prognoziranih 1,2%. Nakon što su protekle sedmice objavljeni podaci o blagom usporavanju uslužnog sektora u Japanu, glavni ekonomista kompanije IHS Markit je izjavio da trgovinske tenzije i usporavanje globalne ekonomije predstavljaju očite inostrane rizike, a povećanje poreza na promet u oktobru ove godine moglo bi potencijalno oslabiti domaće tržište. Prema projekcijama BoJ japanski proizvodni jaz, koji mjeri razliku između efekata stvarnog i potencijalnog stanja privrede, u periodu od oktobra do decembra prošle godine je iznosio 2,2%, što je najveći pozitivni jaz od 1992. godine.

Bivši glavni ekonomista BoJ Hayakawa krajem prošle sedmice je izjavio da će BoJ na sjednici krajem ovog mjeseca vjerovatno najaviti najnižu dvogodišnju prognozu stope inflacije, koja bi trebalo da bude revidirana ispod 1,8%.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	MAR	-	1.291,8	1.281,8
2.	Vodeći indeks P	FEB	97,2	97,4	96,5
3.	Koicidirajući indeks P	FEB	98,9	98,8	98,1
4.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	MAR	-	49,2	48,9
5.	PMI indeks uslužnog sektora	MAR	-	52,0	52,3
6.	Monetarna baza (G/G)	MAR	-	3,8%	4,6%
7.	Indeks ukupnih zarada (G/G)	FEB	0,9%	-0,8%	-0,6%
8.	Potrošnja domaćinstava (G/G)	FEB	1,9%	1,7%	2,0%

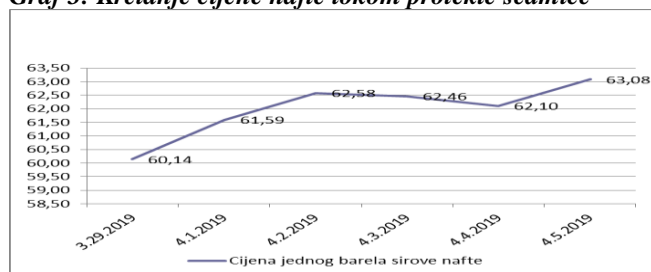
JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 124,35 na nivo od 125,30. JPY je, takođe, deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa od 110,86 na nivo od 111,73.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 60,14 USD (53,61 EUR) te je do kraja sedmice preovladavao rastući trend cijene ovog energenta, koji je na kratko bio zaustavljen sredinom posmatranog perioda. Početkom sedmice cijena je bilježila rast pod uticajem očekivanja da bi OPEC i njegovi saveznici mogli i u drugom kvartalu nastaviti sa smanjenjem ponude ovog energenta, ali bi ovo obavezivanje bilo značajno slabije. Proizvodnja OPEC-a je tokom marta 2019. godine smanjena na najniži nivo od februara 2015. godine, kako je Saudijska Arabija smanjila obim proizvodnje više nego što se obavezala, dok se Venecuela i dalje bori sa sankcijama SAD. Ukupna proizvodnja svih 14 članica OPEC-a je tokom marta ostala na nivou od 30,4 miliona barela, što je za 280.000 barela manje u odnosu na proizvodnju iz februara. Blagi pad cijene nafte je zabilježen u srijedu i četvrtak pod uticajem pojačanih špekulacija da u SAD postoji pretjerana ponuda nafte, nakon što su zalihe ovog energenta povećane na najveći nivo od januara. Ipak, optimizam oko postizanja dogovora Kine i SAD će vjerovatno spriječiti dalji pad cijene nafte. Krajem sedmice cijena nafte je nastavila s rastom, nakon što je obim proizvodnje iz Venecuele smanjen, dok je pojačan optimizam vezano za trgovinske pregovore između Kine i SAD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,08 USD (56,24 EUR). Ovo je ujedno i najveća cijena ovog energenta od početka ove godine.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.292,38 USD (1.152,06 EUR). Izvještaj koji je redobijavio Metals Focus navodi da će globalna tražnja za zlatom u 2019. godini bilježiti najveći rast u posljednje četiri godine pod uticajem veće tražnje proizvođača nakita koja prevazilazi smanjene kupovine zlata od strane centralnih banaka. Prema očekivanjima Metals Focusa, cijena ovog plemenitog metala bi se mogla kretati u prosjeku oko 1.310 USD po unci u ovoj godini, što je više u odnosu na prosjek iz 2018. godine, koji je iznosio 1.268 USD po jednoj finoj unci. Podaci s tržišta zlata ukazuju na to da su špekulanti na COMEX berzi povećali svoje neto duge pozicije u zlatu drugu sedmicu zaredom zaključno sa 26. martom tekuće godine. Tokom protekle sedmice cijena zlata nije bilježila značajne fluktuacije te se uglavnom kretala u uzanom rasponu. Znakovi napretka u trgovinskim pregovorima između SAD i Kine u ovoj sedmici, kao i solidne fabričke aktivnosti u obje zemlje, pojačali su raspoloženje investitora te umanjili strahove od globalne recesije, što je uticalo i na cijenu ovog plemenitog metala. Narodna banka Kine je povećala rezerve zlata na 60,62 miliona unci u martu sa 60,26 miliona, koliko su zalihe iznosile u prethodnom mjesecu. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.291,76 USD (1.151,71 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

